

3 söndagen efter den Heliga Trefaldighets dag

Tom Hardts postilla, första årgången

Evangelium: Luk. 15:1–10.

I Guds, Faderns + och Sonens och Den Helige Andes, namn. Amen.

Under rubriken och predikoämnet "*Guds förekommande nåd*" skänker oss denna söndag evangeliet om "*Det förlorade fåret och den borttappade penningen*." Det är en framställning av själva centrum i vår kristna tro, ett inträngande i Guds vilja gentemot oss, ett smakande av den gudomliga kärleken, av Guds välbehag mot syndare för Jesu Kristi skull. Det är just detta välbehag, som uttryckts med orden "*Guds förekommande nåd*", den nåd, som kommer före, som finns före, som är utgångspunkten för vår kristendom. Just därför att detta evangelium och denna nåd är så avgörande och grundläggande, vill Satan förvränga dem, ja, har förvrängt dem. Själva uttrycket "*Guds förekommande nåd*" har brukats som en floskel, som ett slapphetens överslätande av allt, som själva nyckeln till den köttsliga kyrklighet, där allt är tillåtet och inget förbjudet. Det skrockades fram, uttalades med inställsam oljighet, åtföljt av fryntliga skratt och välvilliga gester. Ja, "*Guds förekommande nåd*" blev den avlatssedel, som trycktes och utdelades i parti och minut. Icke sällan anknöt den till orden i evangeliets början: "*Denne tager emot syndare och äter med dem*." En glad Jesus, en fryntlig Jesus, en folklig Jesus befanns så väl överensstämma med sin jovialiska förkunnare. Så lyckades och så lyckas Satan tysta evangelium.

Evangelium är nämligen något helt annat. Jesus, som här talar, låter sig inte införlivas med denna världens religiösa föreställningar. Det framgår redan av vårt evangeliums inledningsord: "*Till Jesu kom allt vad publikaner och syndare hette för att höra honom*." Det är Jesus, som talar, och åhörarna, som lyssnar och tar emot de gudomliga orden från hans läppar. Detta är kyrka och inte ölhall, nådemedelsförvaltning och inte sällsapsreligion. Det är framförallt förkunnelsen om bättringens nödvändighet och dom över dem, "*som ingen bättring behöva*." Visst är detta glädjerikt, men det är en annan glädje än den, som världen tänker sig. Det är förkunnelsen om den rätta "*Guds förekommande nåd*", som är Guds välbehag med syndare för Jesu Kristi skull, som är rättfärdiggörelsen

genom tron allena för Jesu Kristi skull. Det är just detta som strömmar fram ur liknelsen om det förlorade fåret och den borttappade penningen. Deras gemensamma bärande poäng är den kärlek just till det borttappad, som alltid uppträder hos en ägare. De nittionio fåren, de kvarvarande nio silverpenningarna är de facto strukna ur den drabbade ägarens medvetande. Som kvarvarande, bestående, icke-förlorade är de av inget värde, ja, just dessa nittionio eller nio är den onda hop, "*som ingen bättring behöva*", som är de knorrande fariséerna och skriftlärde. I just detta sökande efter det förlorade ser vi alltså Guds välbehag med syndare för Jesu Kristi skull, den nåd, som är verklig nåd, ett orsakslöst, spontant framvällande förbarmande med syndare. Detta är Guds enda kontaktyta med människorna: att vara nådig, att visa "*Guds förekommande nåd*", att förlåta syndare. Varje annat försök att finna honom, som icke sker genom bättringen, genom ånger och tro, genom Lag och Evangelium, leder ingenstans, ja, än värre, till evig dom, till dödsriket, där ingen Guds och änglarnas glädje över den omvända syndaren finns. Härom säger vi så:

- I. Gud benådar i Ordet den, som inte söker honom, och som är andligt död,
- II. Gud benådar i Ordet den, som saknar härligheten från Gud,
- III. Gud benådar i Ordet den, som redan funnits, ty vi förblir syndare.

I. Gud benådar i Ordet den, som inte söker honom, och som är andligt död.

Den gudomliga kärleken, Den Heliga Treenighetens innerligaste åstundan att i evangelium sluta syndaren i sin famn, att överkläda honom med trons rättfärdighet, sägs inte riktas sig mot ett får, som genom ivrigt bråkande lyckas i egen kraft tillkalla hjälp, inte mot ett mynt, som genom materiens inneboende svängningar lyckas rulla ut i ljusskenet. Guds kärlek har inte som motpart den "*som alltid långtande bemödar sig*", som en så kallad stor tänkare har sagt, inte dem "*som bemödar sig att föra ett rätt liv*", som den

romerska påvestolen i dag som troslära förklarar, och som evangeliets fariséer och skriftlärde menade. Nej det gudomliga förbarmandet i Ordet utgjuter sig över oss, "som voro döda genom våra synder. Av nåd ären I frälsta!" (Ef. 2:5) Vi vilade i total hjälplöshet och bortvändhet i vildmarken, i rummets mörkaste hörn, och dit nådde den evangeliets hand, som begärde oss. Ja, "Jag har låtit mig finnas av dem som icke sökte mig: till ett folk, som icke var uppkallat efter mitt namn, har jag sagt: Se, här är jag, här är jag." (Jes. 65:4)

II. Gud benådar i Ordet den, som saknar härligheten från Gud.

Den gudomliga kärleken, som begär oss i Ordet, som fröjdas åt att låta sina ögon vila på oss, är således den kärlek, som böjer sig ned, som själv tar oss upp ur vårt fördärv utan allt vårt görande och låtande. Denna förekommande nåd är allt detta evangeliets benådande, förlåtande, bortkastande av våra synder. Gud skrapar inte på vår hårda yta för att finna, att hjärtat dock var gott. Tvärtom: han vet, att just kärnan är rutten, ja, han säger: "Från hjärtat komma onda tankar, mord, äktenskapsbrott, otukt, tjuveri, falskt vittnesbörd, hädelse" (Matt. 15:19) Det är ett stinkande, ont hjärta, vars dunst är Gud ovärdig. Ändå fattar han det i sina händer, rör vid det, förlåter det, älskar det, ja, "Alla hava ju syndat och äro i saknad av här-

ligheten från Gud, och de bliva rättfärdiggjorda utan förskyllan, av hans nåd, genom förlossningen i Kristus Jesus." (Rom. 3:23)

III. Gud benådar i Ordet den, som redan funnits, ty vi förblir syndare.

Det evangelium, som vi idag hört, gäller också oss, gäller här och nu. Jesus talar inte om en engångshändelse, om en förstagångshändelse, då vi överskridit gränsen mellan ljus och mörker, och som vi sedan drar oss till minnes. Glädjen i himmelen, Guds änglars fröjderop över oss, tystnar inte med tiden. Vi möter samma glädje, samma kärlek, samme Gud, som håller oss för sin dyrbara ögonsten var morgon, ty det heter om hans nåd: "Det är icke slut med hans barmhärtighet. Den är var morgon ny" (Klag. 3:22 f.) Vi bär på vårt kött. Vi måste med S:t Paulus ropa: "Jag arma människa!" (Rom. 7:24) men svarar också på frågan om vem, som kan frälsa oss: "Gud vare tack, genom Jesus Kristus, vår Herre!" (Rom. 7:25.) Så förblir vi hela tiden föremål för Guds förekommande, omotiverande, grundlösa nåd, för honom som böjer sig ned till oss i stor kärlek. Också om det största helgon gäller, att "så snart Gud toge sin nådiga hand från henne, hon inte ett ögonblick kunde stå kvar i lydnaden mot Gud" (SKB, s. 572.) Så förblir vi alltid förlorade, alltid funna, alltid syndare, alltid förlåtna.

Amen.